

25.9.2020

Peruspalveluministeri Krista Kiuru
Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
Kansliapäällikkö Kirsi Varhila
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen johtoryhmä

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo, PL 33, 00230 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

Hallintoylihoitajat ry:n kannanotto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevasta lainsäädännöstä

Viite: Lausuntopyyntö 15.6.2020 VN/8871/2019.

Hallintoylihoitajat ry haluaa antaa esitysluonnoksesta seuraavan kannanoton. Hallintoylihoitajat ry näkee uudistuksen ja sen tavoitteet tarpeellisena sosiaali- ja terveyspalvelujen integraation edistämiseksi palvelukokonaisuuksissa erityisesti asiakkaiden ja henkilöstön näkökulmasta. Hallintoylihoitajat ry haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota hoitotyön opetus-, koulutus- ja tutkimustoiminnan sekä hoitohenkilöstön osaamisen ja voimavarojen johtamisen turvaamiseen osana maakunnan ja yhteistyöalueen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen ja tuottamisen moniammatillista johtamista ja vastuutehtäviä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon moniammatillisessa johtamisessa hoitotyön ja hoitohenkilöstön johtamisella sekä osaamisen ja voimavarojen oikealla kohdentamisella on merkittävä rooli, sillä hoitohenkilöstön määrä koko henkilöstöstä on perustasolla 60 % ja erikoissairaanhoidossa 55 %. Hallintoylihoitajat ry:n näkemyksen mukaan maakuntien ja yhteistyöalueiden sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuksissa on hoitotyön johdon vastuulle osoitettavia tehtäviä tutkimuksen, opetuksen, hoitotyön näyttöön perustuvan toiminnan sekä kehittämisen ja johtamisen osalta organisaatioiden eri tasoilla. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa toteutettava toiminta edellyttää toimenpiteitä kaikissa palvelujärjestelmän kokonaisuuksissa varmistaaksemme hoitotyön osalta terveydenhuoltolain (1326/2010) asettamat lakisääteiset veloitteet ja vastuut. Terveydenhuoltolaissa on nostettu keskeisesti esille potilaan hoidon laatu ja potilasturvallisuus (8 §), näyttöön perustuva toiminta (8 §), perusterveydenhuollon vahvistaminen, eri toimijoiden välinen yhteistyö sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (12 §). Näiden lakisääteisten tehtävien ja terveydenhuoltolain veloitteiden toteuttaminen edellyttää toimintayksikön johtamisen moniammatillista asiantuntemusta (4 §).

Suomalainen hoitotyö sekä hoitotieteellinen tutkimus ja opetus ovat kansainvälisesti arvostettuja ja hoitotyön johtajat, opettajat ja tutkijat ovat verkostoituneet kansainvälisesti alan organisaatioihin ja järjestöihin. Hallintoylihoitajat ry:n näkemyksen mukaan myös jatkossa uusissa palvelurakenteissa hoitotyön johtamisen, opetuksen, tutkimuksen ja kehittämisen asema tulee varmistaa siten, että jatkossakin maakuntien ja yhteistyöalueiden johtamisen ja hallinnon eri tasoilla on edellytykset toimia

25.9.2020

kansainvälisissä, EU-tasoisissa ja kansallisissa yhteistyökokouksissa ja verkostoissa (STM, OKM, THL, Kuntaliitto, ENDA, WERN, JBI), joissa kokoontuu sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden eri tasojen hoitotyön johtajat ja tutkijat. Tämä edellyttää edelleen yliopistojen professoreiden ja hoitotyön johtajien tiivistä yhteistyötä kaikilla organisaatioiden tasoilla hoitotyön käytännön, opetuksen, tutkimuksen ja johtamisen korkean tason ylläpitämiseksi. Yhteistyö alueellisten ammattikorkeakoulujen kanssa on ensiarvoisen tärkeää ajatellen sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden ohjattua harjoittelua ja oppimisympäristöjä, alueellista osaamis- ja koulutustarpeen ennakointia sekä hoitohenkilöstön saatavuutta ja sosiaali- ja terveysalan vetovoimaisuutta niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.

Hallintoylihoitajat ry katsoo, että edellä mainittu yhteistyö näyttää vaarantuneen osassa nykyisissä sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioissa, joissa hoitotyön johto ei enää johda oman alansa opetusta, tutkimusta ja kehittämistyötä, eikä hoitotyön johtajia ole organisaation ylimmässä ja keski johdossa. Vaikuttavan, asiakaslähtöisen ja turvallisen hoitotyön toiminnan varmistamiseksi sote-uudistuksen lainsäädännössä ja tulevissa palvelurakenteissa tulee varmistaa, että hoitotyöllä on oma toiminnallinen vastuualue kansainvälisten mallien mukaisesti, joissa eri palvelujärjestelmän osissa ja organisaatioissa hoitotyön johto on kaikilla organisaation tasoilla johtamassa ja vastaamassa osaltaan oman alan opetuksesta, tutkimuksesta, kehittämisestä ja hoitotyöstä sekä hoitohenkilöstön johtamisesta. Hoitotyön asiantunteva johtaminen on edellytys laadukkaille, vaikuttaville ja asiakaslähtöisille palveluille sekä työn tuottavuuden kehittämiseksi.

Hallintoylihoitajat ry esittää lisäksi, että osana sote-uudistuksen lainsäädäntövalmistelua terveysalan opiskelijoiden koulutuskorvauskäytännöt tulee yhtenäistää koko sosiaali- ja terveysalalla lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen kanssa. Ammattikorkeakoulututkintoihin johtaviin koulutuksiin sisältyy ammattitaitoa edistävä harjoittelu, joka on vähintään 30 opintopistettä. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvän käytännön harjoittelun laajuus vaihtelee korkeakoulun päättämän opintosuunnitelman mukaisesti ja on 75-120 opintopistettä. Ammatillisen koulutuksen sosiaali- ja terveysalan tutkintoihin kuuluu käytännön työtehtävissä tapahtuvaa opiskelua sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimintayksiköissä tapahtuva terveysalan opiskelijoiden harjoittelun ja työssäoppimisen opetustoiminta on Suomessa korkeatasoista ja tuloksellista. Toimintayksiköt varmistavat kliinisen hoitotyön opetustoiminnan laadun edellyttämän osaamisen ja ohjauksen voimavarat ja koordinaation ammattikorkeakoulujen kanssa laadittujen yhteistyösopimusten ja harjoittelukorvauksen pohjalta. Toimintayksiköiden palkkaamat kliinisen hoitotyön opettajat ja opetuskoordinaattorit vastaavat oppimisympäristöjen suunnittelusta, opiskelijoiden perehdytyksen ja arvioinnin järjestämisestä, henkilöstön ohjausosaamisen varmistamisesta sekä ohjauksen ja harjoittelun kehittämisestä laatukriteerien ja tutkimustiedon pohjalta tehden yhteistyötä koulutuksen vastuuhenkilöiden kanssa. Hallintoylihoitajat ry:n näkemyksen mukaan työelämässä tapahtuvan kliinisen opetustoiminnan voimavarat tulee turvata jatkossakin osana sote-palvelujärjestelmän lainsäädännön ja rahoituksen uudistamista.

Hallintoylihoitajat ry

Heljä Lundgrén-Laine, puheenjohtaja
helja.lundgren-laine@ksshp.fi